

Верховний
Суд

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ ОБ'ЄДНАНОЇ ПАЛАТИ КАСАЦІЙНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ (кримінальний процес)

Наталія АНТОНЮК,
заступник голови
Касаційного кримінального суду,
доктор юридичних наук

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

1. Яка форма рішення про групу слідчих чи прокурорів?

Висновок: Рішення про призначення (визначення) групи слідчих, які здійснюватимуть досудове розслідування, визначення старшого слідчої групи, який керуватиме діями інших слідчих, обов'язково приймається **у формі, яка повинна відповідати визначеним кримінальним процесуальним законом вимогам до процесуального рішення у формі постанови.**

Відсутність такого процесуального рішення в матеріалах кримінального провадження обумовлює недопустимість доказів, зібраних під час досудового розслідування, як таких, що зібрані неуповноваженою на те особою.

Постанова ОП ККС ВС від 04.10.2021 у справі № 724/86/20 (провадження № 51-1353кмо21)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/100214751>

Не назва ключова, а зміст – Постанова Першої судової палати ККС від 21.03.2023 (провадження № 51-298км23)

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

2. Які документи, передбачені п. 2 ч. 1 ст. 50 КПК, підтверджують повноваження адвоката у кримінальному провадженні?

Висновок: Відповідно до чинного національного законодавства повноваження адвоката у кримінальному провадженні слід вважати належним чином підтвердженими, якщо захисник до свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю надав **хоча б один із документів**, передбачених п. 2 ч. 1 ст. 50 КПК, а саме: або ордер, виданий відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», або договір із захисником, або доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги).

Постанова ОП ККС ВС від 18.11.2019 у справі № 648/3629/17 (провадження № 51-9792кмо18)
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/85903681>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

3. Чи можуть бути використані у кримінальному провадженні як докази речі та документи, отримані у порядку тимчасового доступу?

Висновок: Речі та документи, отримані у порядку тимчасового доступу, **можуть бути використані** у кримінальному провадженні як докази, і той факт, що вони отримані на підставі положень КПК, які регламентують здійснення та реалізацію заходів забезпечення кримінального провадження, та не є слідчою дією, не впливає на їх допустимість.

Постанова ОП ККС ВС від 01.12.2025 у справі № 638/18926/23 (провадження № 51-714кмо25)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/132476385>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

4. Прокурор несвоєчасно передав провадження у.о. і здійснював процесуальні дії в провадженні? Чи є отримані ним докази недопустимими?

Висновок: Прокурор повинен протягом визначеного законодавцем строку з дня внесення ним відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР передати наявні у нього матеріали до відповідного органу досудового розслідування та доручити проведення досудового розслідування.

Невчинення цього обов'язку протягом визначеного законодавцем строку не звільняє прокурора від необхідності його виконання.

Суд оцінює докази на предмет їх допустимості у разі здійснення прокурором слідчих (розшукових) дій поза межами строку, визначеного ч. 7 ст. 214 КПК, враховуючи обсяг і характер вчинених прокурором дій, прийнятих ним рішень, тривалість такого порушення тощо.

Порушення строку передачі матеріалів досудового розслідування відповідному органу поза межами строку, визначеного ч. 7 ст. 214 КПК, не тягне автоматичного визнання зібраних прокурором доказів недопустимими.

Постанова ОП ККС ВС від 27.10.2025 у справі № 487/2438/17 (провадження № 51-4146кмо24)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/131495374>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

5. Строк досудового розслідування і ст. 290 КПК

Висновок: Не включається у строк досудового розслідування, строк ознайомлення ..., який обраховується з наступного дня після направлення або безпосереднього вручення підозрюваному, його захиснику повідомлення про завершення досудового розслідування та надання доступу до матеріалів досудового розслідування із зазначенням дати, часу та місця ознайомлення із матеріалами розслідування, до моменту закінчення ознайомлення вказаних осіб з матеріалами досудового розслідування.

День направлення або безпосереднього вручення підозрюваному, його захиснику має рахуватися у строк досудового розслідування.

+

В мотивувальній частині постанови зазначено:

Слідчий може визначити дату і час коли можна реалізувати право на ознайомлення

Постанова ОП ККС ВС від 24.10.2022 у справі № 216/4805/20 (провадження № 51-4684кмо21) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107050550>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

7. Чи впливає на перебіг строку досудового розслідування час ознайомлення прокурора з матеріалами сторони захисту?

Період ознайомлення сторони обвинувачення з матеріалами, відкритими стороною захисту в порядку, передбаченому статтею 290 КПК, не впливає на перебіг строку досудового розслідування, передбаченого ст. 219 КПК, і **не зупиняє його**.

Постанова ОП ККС ВС від 17.02.2025 у справі № 761/35056/19 (провадження № 51-3288кмо21)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/125364517>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

8. Чи дотримано прокурором строк досудового розслідування у випадку, якщо обвинувальний акт **був зданий у канцелярію прокуратури** для відправки до суду в межах строку досудового розслідування, але його фактичне надходження до місцевого суду відбулось поза межами цього строку?

Висновок: Кінцевим моментом строку досудового розслідування є його закінчення, яке, як етап кримінального провадження, відповідно до п. 3 ч. 2 ст. 283 КПК законодавець пов'язує у часі зі зверненням з обвинувальним актом до суду, тобто направленням його до суду **засобами поштового зв'язку або передачі відповідальній особі канцелярії суду.**

Постанова ОП ККС від 17.02.2025 у справі № 369/16172/20 (провадження № 51-7739кмо23)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/125435251>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

9. Чи має право орган досудового розслідування провести впізнання особи за фотознімками з додержанням вимог, зазначених у частинах 1, 2 ст. 228 КПК, незалежно від наявності реальної можливості пред'явити для впізнання саму особу?

Висновок: Положення ч. 6 ст. 228 КПК у разі необхідності **дозволяють провести впізнання за фотознімками** з додержанням вимог, зазначених у частинах 1, 2 вказаної статті, незалежно від наявності реальної можливості пред'явити для впізнання саму особу.

Законодавством не передбачено необхідності обґрунтування та вмотивування слідчим проведення впізнання за фотознімками.

Процесуальний закон не забороняє проведення впізнання в разі особистого знайомства з особою, яка впізнає.

Постанова ОП ККС ВС від 25.09.2023 у справі № 208/2160/18 (провадження № 51-1868кмо22)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/113817314>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

10. Чи має право слідчий доручити відповідним оперативним підрозділам виконання ухвали слідчого судді про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи?

Висновок: Виконання ухвали про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи покладається на слідчого чи прокурора і **не може бути доручене відповідним оперативним підрозділам.**

Постанова ОП ККС ВС від 06.12.2021 у справі № 663/820/15-к (провадження № 51-2075кмо20)

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/101829915>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

11. Чи допустимі дані протоколу обшуку у випадку розгляду слідчим суддею клопотання про надання дозволу на його проведення за відсутності слідчого або прокурора і за відсутності фіксації судового процесу?

Клопотання про обшук – розгляд с/с клопотання – обшук

Висновок: Частина 4 ст. 234 КПК визначає, що клопотання про обшук розглядається за участю слідчого або прокурора **і у такому разі** вимагає здійснення обов'язкового фіксування за допомогою технічних засобів кримінального провадження під час його розгляду слідчим суддею.

Винесення за таких обставин ухвали про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи слідчим суддею без проведення повної технічної фіксації засідання тягне за собою відповідно до п. 4 ч. 3 ст. 87 КПК визнання доказів, що були отримані під час виконання такої ухвали, недопустимими.

В тексті цієї постанови – чи участь є обов'язковою, коли участь є обов'язковою

Постанова ОП ККС ВС від 19.01.2026 у справі № 336/4830/22 (провадження № 51-1139кмо25)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/133579181>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

12. Чи допустимі як докази фактичні дані, отримані при проведенні слідчого експерименту за участю підозрюваного, обвинуваченого на стадії досудового розслідування?

Слідчий експеримент чи фактичний допит?

Висновок: Проведення слідчого експерименту у формі, що не містить ознак відтворення дій, обстановки, обставин події, проведення дослідів чи випробувань, а посвідчує виключно **проголошення підозрюваним зізнання** у вчиненні кримінального правопорушення з метою його процесуального закріплення, належить розцінювати як допит, що не має в суді доказового значення з огляду на зміст ч. 4 ст. 95 КПК.

Постанова ОП ККС ВС від 14.09.2020 у справі № 740/3597/17 (провадження № 51-6070кмо19)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/91702552>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

13. Чи є обов'язковим призначення експертизи у кожному кримінальному провадженні для визначення розміру збитків, завданих кримінальним правопорушенням?

Висновок: Обов'язкове залучення експерта для проведення експертизи необхідне за наявності двох підстав: по-перше, коли характер об'єктивних обставин, які мають значення для кримінального провадження, неможливо достовірно встановити без залучення особи, яка володіє науковими, технічними або іншими спеціальними знаннями...

Така імперативність **має обмежений характер**, оскільки не стосується тих випадків, коли предметом злочину є гроші або інші цінні папери, що мають грошовий еквівалент, а також коли розмір матеріальних збитків, шкоди, заподіяних кримінальним правопорушенням, можливо достовірно встановити без спеціальних знань, а достатньо загальновідомих та загальнодоступних знань, проведення простих арифметичних розрахунків для оцінки даних, отриманих за допомогою інших, крім експертизи, джерел доказування.

Постанова ОП ККС ВС від 25.11.2019 у справі № 420/1667/18 (провадження № 51-1043кмо18) <http://reyestr.court.gov.ua/Review/86070671>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

14. Чи допустимі протоколи про результати проведення НСРД, які було складено з порушенням строків, визначених приписами ст. 252 КПК?

Висновок: Складання протоколу НСРД поза межами строку, визначеного приписами ч. 3 ст. 252 КПК, **не є підставою** для визнання такого протоколу недопустимим доказом.

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

15. Чи потрібно відображати в матеріалах кримінального провадження інформацію про походження грошових коштів, які використовувалися під час контролю за вчиненням злочину?

Висновок: У матеріалах кримінального провадження має бути відображена **інформація** про походження грошових коштів, які використовувалися під час контролю за вчиненням злочину.

Відсутність у матеріалах справи «корінця платіжного доручення» про видачу працівникам правоохоронних органів грошових коштів як видатків спеціального призначення та авансового звіту про використання коштів **не є істотним порушенням вимог КПК** і має бути оцінена у взаємозв'язку з відомостями про джерело походження коштів.

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

16. Коло злочинів, у яких п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК не можна застосовувати

Висновок: Викладене у п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК поняття «злочину проти життя та здоров'я особи» охоплює не тільки злочини, передбачені в розд. II Особливої частини КК, а також включає й інші склади злочинів, у яких **додатковим об'єктом посягання є життя та здоров'я особи**.

Якщо з огляду на приписи ст. 12 КК та санкцію відповідної кримінально-правової норми злочин із додатковим об'єктом посягання у виді життя та здоров'я особи є тяжким чи особливо тяжким, то він для застосування положень п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК охоплюється поняттям «тяжкого чи особливо тяжкого злочину проти життя та здоров'я особи».

Постанова ОП ККС ВС від 13.02.2023 у справі № 932/8842/20 (провадження № 51-5954кмо21)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/109075145>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

17. Чи допустимий висновок експерта, сформований на основі медичної документації, з якою сторона захисту не ознайомлювалася?

Висновок: так

Відсутність у матеріалах кримінального провадження медичних документів, на підставі яких сформовано висновок експерта, не відкриття цих документів стороні захисту на стадії виконання ст. 290 КПК не є істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону, автоматично не тягне за собою визнання експертного дослідження недопустимим доказом.

Постанова ОП ККС ВС від 27.01.2020 у справі № 754/14281/17 (провадження № 51-218кмо19)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/87298256>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

18. Ознайомлення з матеріалами кримінального провадження щодо проступку за ст. 290 КПК, а не за ч. 5 ст. 301 КПК: які наслідки?

Висновок:

Це так само сприймається як ознайомлення

Виконання стороною обвинувачення після завершення досудового розслідування проступку (дізнання) правил, передбачених ст. 290 КПК, які, серед інших, забезпечують реалізацію права на захист від обвинувачення у вчиненні злочину, а не тих, що встановлені з цією метою в ч. 5 ст. 301 КПК за обвинуваченням у скоєнні найменш суспільно небезпечного кримінального правопорушення – проступку, не є істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону, оскільки **забезпечує належне ознайомлення сторони захисту** із матеріалами дізнання, що становить дієве підґрунтя до належної реалізації права на захист від висунутого обвинувачення.

Постанова ОП ККС ВС від 19.01.2026 у справі № 301/3018/23 (провадження № 51-2997кмо25)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/133656391>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

19. Чи підлягають апеляційному оскарженню ухвали слідчого судді про повне або часткове скасування арешту майна та про відмову в скасуванні арешту майна, постановлені у порядку ст. 174 КПК?

Висновок: Ухвали слідчого судді про повне або часткове скасування арешту майна та про відмову в скасуванні арешту майна, постановлені в порядку ст. 174 КПК, апеляційному оскарженню **не підлягають**.

Постанова ОП ККС ВС від 20.05.2024 у справі № 712/191/23 (провадження № 51-3208кмо23)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/119535382>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

20. Чи повинен суд під час підготовчого судового засідання розглядати заперечення на ухвалу слідчого судді про скасування постанови слідчого про зупинення досудового розслідування?

Висновок: так

Неприйняття судом першої інстанції до розгляду під час підготовчого судового засідання висловлених учасником кримінального провадження заперечень на ухвалу слідчого судді про скасування постанови слідчого про зупинення досудового розслідування та ненадання відповідей на доводи такого заперечення не лише не ґрунтуються на положеннях чинного кримінального процесуального закону, але й суперечать положенням ч. 3 ст. 309 КПК.

Постанова ОП ККС ВС від 13.02.2023 у справі № 932/8842/20 (провадження № 51-5954кмо21)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/109075145>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

21. Чи може суд на стадії підготовчого судового засідання закрити кримінальне провадження на підставі п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК?

Висновок: так

Суд першої інстанції в підготовчому судовому засіданні, з метою вирішення клопотання про закриття кримінального провадження у зв'язку із закінченням строків досудового розслідування на підставі п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК, має право дослідити додані до клопотання процесуальні документи, в тому числі рішення слідчого, прокурора, слідчого судді.

За наявності **вмотивованих заперечень** учасників провадження, перевірка обґрунтованості і достовірності інформації з таких процесуальних документів здійснюється судом **під час судового розгляду**.

Постанова ОП ККС від 17.02.2025 у справі № 283/1638/23 (провадження № 51-6262кмо23)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/125364435>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

22. Чи відновлює досудове розслідування повернення обвинувального акта прокурору у зв'язку з тим, що вони не відповідають вимогам КПК (п. 3 ч. 3 ст. 314 КПК)?

Висновок: ні, не відновлює

Повернення обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру прокурору у зв'язку з тим, що вони не відповідають вимогам КПК, не відновлює досудове розслідування.

В ухвалі про повернення обвинувального акта прокурору суд першої інстанції не вправі зазначати про неповноту чи неправильність досудового розслідування, неправильність кримінально-правової оцінки діяння та про необхідність проведення органом досудового розслідування слідчих (розшукових) дій та/або негласних слідчих (розшукових) дій.

Сторона обвинувачення після постановлення судом ухвали про повернення обвинувального акта має право виконати лише ту сукупність процесуальних дій, які є необхідними для приведення цього акта чи клопотання у відповідність до вимог КПК та забезпечення виконання ухвали суду.

Якщо сторона обвинувачення після повернення обвинувального акта проводила слідчі (розшукові) дії, негласні слідчі (розшукові) дії та/або приймала процесуальні рішення, які не є необхідними для приведення цього акта чи клопотання у відповідність до вимог КПК та забезпечення виконання ухвали суду, то отримані у кримінальному провадженні за результатами здійснення таких дій докази повинні визнаватись недопустимими, як отримані після закінчення досудового розслідування.

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

23. Чи може прокурор надати під час судового розгляду

(в т.ч. апеляційного / касаційного) постанови керівника органу досудового розслідування про визначення слідчого або групи слідчих, старшого групи слідчих, які здійснювали досудове розслідування?

Висновок: так

Постанови керівника органу досудового розслідування про визначення слідчого або групи слідчих, старшого групи слідчих, які здійснювали досудове розслідування, можуть бути надані прокурором та оголошені під час судового розгляду....

...Такі процесуальні документи можуть бути надані суду апеляційної чи касаційної інстанції в межах перевірки доводів, викладених в апеляційній чи касаційній скаргах.

Постанова ОП ККС ВС від 14.02.2022 у справі № 477/426/17 (провадження №51-4963кмо20)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/103525190>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

24. Забезпечення права на захист.

Висновок: Рішення про проведення розгляду повністю або частково за відсутності адвоката суд приймає, виходячи з усіх обставин провадження: складності обставин справи або правових питань, наявності викладених раніше позицій, наявності інших адвокатів, пояснення обвинуваченої особи. **У разі проведення розгляду без адвоката**, суд має максимально компенсувати його відсутність іншими процесуальними засобами.

Постанова ОП ККС ВС від 01.06.2026 у справі № 285/1242/17 (провадження № 51-3988кмо25)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/137301065>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

25. Чи може суд апеляційної інстанції за наявності підстав постановити ухвалу, подібну до окремих ухвал, що були передбачені ст. 23-2 КПК 1960 р.?

Висновок: так

Суд апеляційної інстанції за наявності відповідних підстав має процесуальні повноваження для постановлення ухвал, які не вирішують справи по суті, однак звертають увагу уповноважених органів на встановлені у кримінальному провадженні факти порушення закону, які потребують вжиття належних заходів реагування.

Постанова ОП ККС ВС від 14.06.2021 у справі № 686/9636/18 (провадження № 51-6276кмо19)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/97771973>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

26. Які рішення підлягають роз'ясненню? Яка процедура їх розгляду?

Висновок: Роз'ясненню підлягають ті судові рішення, які прийняті за результатами судового провадження у судовому засіданні та якими вирішено питання, що становило предмет його розгляду.

Заяви про роз'яснення таких рішень суд повинен розглянути у окремому судовому засіданні після повідомлення особи, яка звернулася із такою заявою й учасників судового провадження, та за результатами судового розгляду постановити ухвалу про роз'яснення судового рішення або відмову в його роз'ясненні.

Якщо ж заявник просить роз'яснити судові рішення, яке не було результатом судового провадження і не становило предмет його розгляду, то суд за результатами розгляду такої заяви повинен постановити ухвалу про роз'яснення судового рішення або відмову у його роз'ясненні без призначення судового засідання.

Питання про те, чи є судові рішення таким, що прийняте за результатами судового провадження, тобто чи становило воно предмет розгляду, суд вирішує з урахуванням підстав відкриття та здійснення конкретного провадження.

Якщо заявник просив роз'яснити судові рішення, яке не є самостійним предметом роз'яснення за процедурою, визначеною ст. 380 КПК, оскільки не є результатом судового розгляду, то суд апеляційної інстанції вправі відмовити у відкритті провадження або закрити апеляційне провадження у разі, якщо воно було відкрите за апеляційною скаргою на ухвалу місцевого суду за підсумком розгляду такої заяви.

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

27. Чи є застосування судом апеляційної інстанції спеціальної конфіскації тим «іншим випадком», передбаченим ч. 1 ст. 421 КПК, що погіршує становище обвинуваченого?

Висновок: Застосування згідно з положеннями статей 96-1, 96-2 КК судом апеляційної інстанції спеціальної конфіскації **не є тим «іншим випадком»**, передбаченим ч. 1 ст. 421 КПК, що погіршує становище обвинуваченого.

Відповідно до статей 408, 420 та 421 КПК рішення апеляційного суду, яким застосовується спеціальна конфіскація, постановляється у формі **ухвали**.

Постанова ОП ККС ВС від 16.09.2024 у справі № 183/4229/23 (провадження № 51-5837кмо23)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/121847436>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

28. Ухвала чи вирок у апеляції, якщо суд апеляційної інстанції по іншому застосував **ст. 72 КК** (фактично перша інстанція не правильно зарахувала)?

Висновок: Апеляційний суд зобов'язаний постановити свій вирок у разі повного або часткового скасування вироку суду першої інстанції лише у випадках, передбачених частиною 1 статті 420 КПК. У інших випадках рішення про зміну вироку суду першої інстанції, у тому числі в частині зарахування строку попереднього ув'язнення у строк покарання, може бути постановлено у формі **ухвали**.

Був відступ від попередньої постанови об'єднаної палати!

Постанова ОП ККС ВС від 24.02.2025 у справі № 359/2693/23 (провадження № 51-739кмо24)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/125711210>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

29. Який порядок оскарження ухвали про внесення виправлень у судові рішення або відмову у їх внесенні?

Висновок: Оскарження ухвали про внесення виправлень у судові рішення або ж відмову у їх внесенні має здійснюватися **в тому ж порядку, як і судового рішення щодо якого вирішувалось питання про виправлення.**

Під час вирішення цього питання мають бути враховані обмеження права на оскарження судового рішення, передбачені КПК.

Постанова ОП ККС ВС від 09.03.2026 у справі № 712/11657/25 (провадження № 51-3615кмо25)

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/134881170>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

30. Чи має право орган пробації на апеляційне оскарження ухвали суду, постановленої в порядку виконання судового рішення?

Висновок: **не має**

Органи або установи виконання покарань не наділені правом на апеляційне оскарження судових рішень суду першої інстанції, прийнятих за результатами розгляду їхнього клопотання (подання), яке стосується питань виконання вироку.

Якщо після відкриття апеляційного провадження буде встановлено, що апеляційний розгляд здійснюється за апеляційною скаргою особи, яка не має права її подавати, – суд апеляційної інстанції має постановити ухвалу про закриття апеляційного провадження.

Постанова ОП ККС ВС від 01.06.2026 у справі № 621/3410/23 (провадження № 51-603кмо26)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/137216078>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

31. Який порядок обчислення строку подачі апеляційної скарги **на ухвалу слідчого судді**, якщо день проголошення резолютивної частини ухвали та оголошення повного тексту судового рішення не збігаються?

Висновок: У випадку, коли слідчий суддя з посиланням на ч. 2 ст. 376 КПК постановив ухвалу та оголосив її резолютивну частину, а повний текст ухвали оголосив в інший день, строк подачі апеляційної скарги обчислюється **з дня оголошення резолютивної частини ухвали**.

Постанова ОП ККС ВС від 27.05.2019 у справі № 461/1434/18 (провадження № 51-6470кмо18)
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/82188400>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

32. Який порядок обчислення строку апеляційного оскарження на ухвалу слідчого судді, яку постановлено **без виклику особи**, інтересів якої вона стосується та яка її оскаржує?

Висновок: За змістом абз. 2 ч. 3 ст. 395 КПК, якщо ухвала слідчого судді постановлена без виклику особи, інтересів якої вона стосується та яка її оскаржує, то строк апеляційного оскарження для такої особи має обчислюватись **з дня отримання копії судового рішення**, незалежно від наявності інших джерел інформування про прийняте рішення.

Постанова ОП ККС ВС від 04.11.2019 у справі № 760/12179/16-к (провадження № 51-9550 кмо18) <http://reyestr.court.gov.ua/Review/85542805>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

33. Чи може суд апеляційної інстанції самостійно дослідити докази (без клопотання сторін), за апеляційною скаргою, поданою **на погіршення становища обвинуваченого?**

Висновок:

Під час апеляційного розгляду за апеляційною скаргою прокурора, потерпілого чи його представника з вимогою щодо постановлення нового вироку, за наявності доводів про невідповідність висновків суду, викладених у судовому рішенні, фактичним обставинам кримінального провадження та/або неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність, суд апеляційної інстанції **МАЄ ПРАВО** повторно дослідити обставини, встановлені під час кримінального провадження, безвідносно до того, чи заявлено клопотання про повторне дослідження доказів.

Постанова ОП ККС ВС від 03.04.2023 у справі № 537/984/20 (провадження № 51-1747кмо22)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/110144480>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

34. Чи є істотним порушення правил територіальної підсудності та підставою для скасування судового рішення, якщо про таке порушення стало відомо після початку судового розгляду і розгляд продовжено?

Висновок: Кримінальне провадження, що надійшло до суду з порушенням правил підсудності, передається на розгляд іншого суду в порядку, передбаченому частинами 2 та 3 ст. 34 КПК, якщо таке порушення виявлено до початку судового розгляду. У разі виявлення обставин, що можуть вплинути на визначення підсудності, після початку судового розгляду продовження розгляду справи судом, який розпочав такий розгляд, **не становить «порушення правила підсудності»**, зазначеного в п. 6 ч. 2 ст. 412 КПК, і не є підставою для скасування судових рішень.

Постанова ОП ККС від 24.02.2025 у справі № 357/10207/21 (провадження № 51-4924кмо23)
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/125736610>

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

35. Яке рішення має ухвалити апеляційний суд у разі встановлення, що апеляційна скарга подана на ухвалу слідчого судді, яка не підлягає апеляційному оскарженню?

Висновок: Рішення про відмову у відкритті апеляційного провадження та про повернення скарги можуть бути ухвалені на стадії вирішення питання про відкриття апеляційного провадження, а у випадку оскарження ухвали слідчого судді – під час вирішення питання про призначення судового засідання щодо розгляду апеляційної скарги на таке рішення.

Якщо після відкриття апеляційного провадження (у випадку оскарження ухвали слідчого судді – після призначення судового засідання) буде встановлено, що апеляційний розгляд здійснюється за апеляційною скаргою на судове рішення, яке не підлягає апеляційному оскарженню, апеляційний суд має постановити ухвалу про закриття апеляційного провадження.

ТЕМАТИЧНІ ОГЛЯДИ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ККС ВС

- ☐ щодо звільнення від кримінальної відповідальності;
- ☐ щодо застосування норм кримінального закону про покарання;
- ☐ щодо строків досудового розслідування;
- ☐ щодо корупційних та пов'язаних з корупцією кримінальних правопорушень;
- ☐ щодо вирішення цивільного позову у кримінальному провадженні;
- ☐ щодо провокації злочину;
- ☐ щодо затримання особи;
- ☐ щодо застосування положень ст. 349 КПК;
- ☐ щодо провадження в суді присяжних;
- ☐ щодо хуліганства;
- ☐ щодо процесуальних витрат;
- ☐ щодо відкриття матеріалів іншій стороні;
- ☐ щодо кримінальних правопорушень проти довкілля;
- ☐ щодо проведення освідчення особи та відібрання зразків для експертизи;
- ☐ щодо проведення огляду та обшуку;
- ☐ щодо призначення покарання та звільнення від його відбування;
- ☐ щодо кримінальних правопорушень, пов'язаних з війною;
- ☐ у провадженнях про кримінальні правопорушення, пов'язані з домашнім насильством;
- ☐ щодо особливостей апеляційного оскарження ухвал слідчих суддів.

ДЕ ЗНАЙТИ ТЕМАТИЧНІ ОГЛЯДИ ККС ВС?

Судова влада
court.gov.ua

Верховний Суд

Дайджести/Огляди

Касаційний кримінальний суд

Тематичні огляди

—
Верховний
Суд

Дякую за увагу!